

ZUNANJA PODOBA UČNEGA E- OKOLJA *SLOVENŠČINA NA DLANI* IN NJEGOVE FUNKCIONALNOSTI

NATALIJA ULČNIK¹, SANDI MAJNINGER², MARKO FERME²
IN DARINKA VERDONIK²

¹ Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Maribor, Slovenija.

E-pošta: natalija.ulcnik@um.si

² Univerza v Mariboru, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko,
Maribor, Slovenija.

E-pošta: sandi.majninger@um.si, marko.ferme@um.si, darinka.verdonik@um.si

Povzetek V prispevku na kratko predstavljamo zunanjo podobo učnega e-okolja *Slovenščina na dlani*, strukturo uporabniških profilov in njegove osnovne funkcionalnosti, ki so razpoznavne iz uvodne strani profilov. Izpostavljamo tudi grafično podobo in elemente, ki so jih izdelali zunanji izvajalci in predstavljajo pomemben prvi stik uporabnikov in uporabnic z našim e-okoljem.

Ključne besede:

e-okolje,
slovenščina,
uporabniški
profil,
funkcionalnosti,
grafična
podoba.

1 Uvod

Pri pripravi učnih e-okolij je ob vsebinskem in programerskem vidiku¹ treba precejšnjo pozornost nameniti tudi njegovi podobi, ki ob oblikovanju grafičnih elementov zahteva tudi premislek o izbiri ustreznih barv, usklajenosti z namenom e-okolja in njegovo vsebino, prilagojenosti ciljni publikli, funkcionalni razporeditvi elementov ipd. Pri njegovi izdelavi je pomembno sodelovanje razvijalcev učnega e-okolja z grafičnimi oblikovalci. V nadaljevanju predstavljamo zunanjo podobo učnega e-okolja *Slovenščina na dlani* in strukturo uporabniških profilov, ki nakazuje osnovne funkcionalnosti e-okolja.

2 Grafična podoba e-okolja

V prvi fazi projekta *Slovenščina na dlani* je bila izdelana celostna grafična podoba, pri kateri je oblikovalka² izhajala iz modre barve, ki simbolizira modrost oz. znanje, in pri tem izbrala turkizni odtenek. Pri oblikovanju logotipa je skušala smiselno vključiti osnovne elemente, ki se povezujejo z zasnovo e-okolja: 1) znanje – nakazuje ga stilizacija knjige, na podlagi katere običajno poteka učenje; 2) digitalizacija – nakazuje jo prehod v elektronsko obliko, pri čemer se podoba knjige zlije s podobo vezja; 3) dostopnost – nakazuje jo podoba dlani (»na dlani«). Pri tipografskem delu logotipa se je poigrala z velikimi in malimi črkami ter se s tem približala ciljni publikli in obenem vključila element igrivosti.³ Prim. sliko 1. Logotip in osnovno ikonografijo smo že v prvi projektni fazi začeli uporabljati tudi na promocijskem gradivu, kot so pisala, USB-ključki ipd.

Slika 1: Logotip učnega e-okolja *Slovenščina na dlani*

¹ Oba vidika sta za učno e-okolje *Slovenščina na dlani* že bila predstavljena v monografijah *Slovenščina na dlani 1* in *Slovenščina na dlani 2*. Prim. Majninger 2018, Verdonik 2019.

² Celostno grafično podobo je izdelalo podjetje Biro Biro, d. o. o.

³ Nekatere naloge v e-okolju temeljijo tudi na igrah (npr. spomin, sestavljanke) oz. so uporabljeni njihovi elementi.

V nadaljevanju smo podrobneje definirali grafične elemente k vajam in nalogam ter zasnovali grafično osnovo uporabniškega vmesnika (GUI – Graphical User Interface).⁴ Tudi ta je bila razvita z mislijo na primarno ciljno publiko, torej najstnike in najstnice, upoštevajoč tematiko, sodobne oblikovalske smernice in tudi didaktična priporočila za uporabnike ter uporabnice z učnimi težavami, npr. izbiro pastelnega ozadja, vzpostavitev dobrega kontrasta med ozadjem in črkami, izbiro ustrezne pisave, ustrezne velikosti črk in ustreznega razmika med vrsticami. Z ikonografijo, uporabljenimi liki in elementi ter njihovo razporeditvijo smo skušali slediti načelom intuitivne rabe učnega e-okolja (prim. sliki 3 in 4).

3 Vstop v e-okolje in uporabniški profili

V e-okolje *Slovenščina na dlani* lahko vstopimo kot registrirani uporabniki in uporabnice ali kot gosti, tj. brez registracije. Registrirani uporabniki in uporabnice so v osnovi učeči se (učenci oz. učenke, dijaki oz. dijakinje) ter učiteljice in učitelji slovenščine, lahko pa tudi nešolski uporabniki in uporabnice, tj. tisti, ki so brez navezave na izobraževalno institucijo. Neregistriranim (anonimnim) uporabnikom in uporabnicam ne omejujemo obsega gradiv, funkcionalnosti v učnem e-okolju pa se v tem primeru skladajo s tistimi, namenjenimi učečim se (Verdonik, Majninger idr. 2020).

Slika 2: Vstop v učno e-okolje *Slovenščina na dlani* (beta verzija)

⁴ V tem delu smo sodelovali z Andrejo Kramberger, s. p.

Za učee se so v osnovi predvidene naslednje možnosti rabe:

1. uporabniki in uporabnice si samostojno izbirajo teme za vajo in utrjevanje (izhajajo iz osnovnih vsebinskih sklopov: pravopis, slovnica, frazemi in pregovori ter besedila);
2. uporabniki in uporabnice se prepustijo e-okolju, ki glede na njihovo predznanje izbira vaje z ustrezno zahtevnostjo in jih skozi okolje vodi po individualni poti; to pomeni, da je e-okolje fleksibilno in se lahko prilagaja uporabnikom, uporabnicam ter raznolikosti njihovih potreb;
3. uporabniki in uporabnice sledijo učiteljevim navodilom in rešujejo dodeljene vaje in naloge.

Nešolskim uporabnikom in uporabnicam sta na voljo prva in druga možnost.

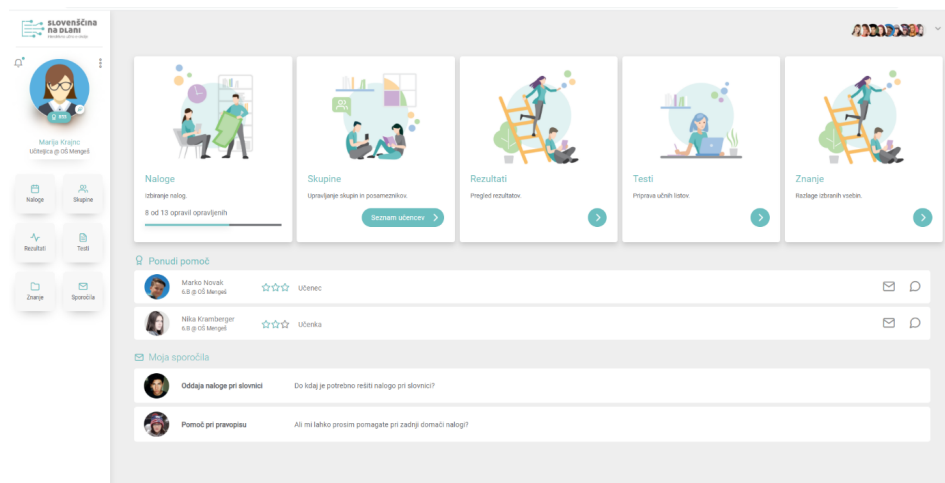
Ker sta v osnovi predvideva dva temeljna tipa uporabnikov in uporabnic, tj. učiteljice in učitelji slovenščine ter učenci in učenke oz. dijaki in dijakinje, sta bila zasnovana dva različna profila z nekoliko prilagojenimi funkcionalnostmi.

3.2 Profil za učiteljice in učitelje slovenščine

Učiteljice in učitelji imajo v svojem profilu na voljo naslednje sklope: 1) *Naloge*, 2) *Skupine*, 3) *Rezultati*, 4) *Testi* in 5) *Znanje*. V prvem sklopu lahko poljubno izbirajo teme in naloge s seznama (na voljo je trinivojsko kazalo in kratek opis nalog), določijo število primerov za posamezno nalogo, izbrane naloge dodelijo posameznikom, posameznicam ali skupinam, reševanje lahko tudi časovno omejijo in navedejo, ali je naloga obvezna, na koncu pa izbrane naloge objavijo. V drugem sklopu upravljajo sezname in aktivnosti svojih skupin ter njihovih udeležencev oz. udeleženk,⁵ v tretjem sklopu pa pregledujejo uspešnost skupin in posameznikov oz. posameznic (na voljo so različni statistični rezultati, prikaz napredka v primerjavi s povprečjem, prikaz uspešno opravljenih aktivnosti po posameznih vsebinskih sklopih). Četrty sklop ponuja uporabo obstoječih testov ali pripravo in shranjevanje lastnih testov oz. učnih listov. V okviru petega sklopa lahko brskajo po t. i. bazi znanja, ki obenem predstavlja svojevrsten jezikovni priročnik, vezan na vprašanja s področja pravopisa, slovnice, frazemov in pregovorov ter besedil. Na osnovno stran

⁵ Konec šolskega leta je mogoče skupine arhivirati in ustvariti nove (Verdonik, Majninger idr. 2020).

se lahko kadar koli vrnejo s klikom na logotip, ki se nahaja levo zgoraj. Omogočena je tudi komunikacija učiteljic in učiteljev z učečimi se, kar nakazujeta rubriki *Ponudi pomoč* in *Moja sporočila*. Prim. slika 3.

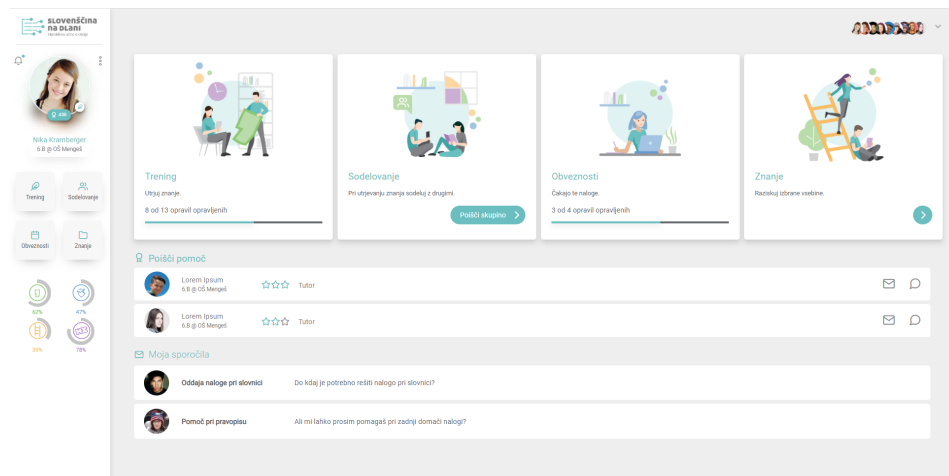
Slika 3: Uvodna stran učiteljevega profila v učnem e-okolju *Slovenščina na dlani* (beta verzija)

3.2 Profil za učeče se

Profil osnovno- in srednješolcev ter osnovno- in srednješolk je nekoliko prilagojen. Na voljo imajo naslednje sklope: 1. *Trening* (v okviru sklopa lahko samostojno izbirajo in rešujejo vaje in naloge),⁶ 2) *Obveznosti* (izvajajo tiste aktivnosti, ki so jim jih dodelili učitelji oz. učiteljice, imajo pregled nad že opravljenimi nalogami in tistimi, ki so dodeljene na novo), 3) *Sodelovanje* (pridružijo se skupini, imajo pregled nad skupinami, v katere so vključeni, ter nad komunikacijo znotraj skupin), 4) *Znanje* (samostojno in neodvisno od reševanja vaj in nalog se seznanijo z razlagami pojmov, prosto brskajo po t. i. bazi znanja). Pri reševanju vaj in nalog imajo s klikom na ustrezno ikono možnost vpogleda v namige za reševanje ali pa pridobivanja pomoči v obliki razlag in ponazoritev. V e-okolju lahko tudi pošiljajo sporočila in se povezujejo z drugimi uporabniki, uporabnicami (*Moja sporočila*), po potrebi pa lahko poiščejo tudi pomoč učitelja, učiteljice ali tutorja, tutorke (*Poišči pomoč*). Vseskozi lahko preverjajo tudi svojo uspešnost reševanja, saj je na voljo prikaz statistike (v

⁶ Priprava vaj in nalog je predstavljena tudi v Verdonik, Majhenič idr. 2020.

različnih grafičnih možnosti). Tudi oni se lahko na osnovno stran vrnejo s klikom na logotip (levo zgoraj). Prim. sliko 4.

Slika 4: Uvodna stran učenčevega profila v učnem e-okolju *Slovenščina na dlani* (beta verzija)

E-okolje omogoča interaktivnost, tako med uporabniki in uporabnicami kot tudi s sistemom, in se lahko uporablja na računalnikih, tablicah ter pametnih telefonih.

4 Sklep

Učno e-okolje *Slovenščina na dlani* je nastalo s ciljem, razviti prosto dostopno, dinamično in fleksibilno interaktivno učno e-okolje z veliko vajami in nalogami iz izbranih vsebinskih sklopov ter dodanimi razlagami, ki se lahko priključijo kot pomoč pri izvajanju aktivnosti. Za motiviranje učečih se je poskrbljeno tudi z grafično prilagojenostjo primarnim uporabnikom in uporabnicam. Novo učno e-okolje za slovenščino, ki bo v celoti na voljo od konca septembra 2021, želi spodbuditi dvig jezikovne in digitalne pismenosti ter se odzvati na potrebo po prilagoditvi izobraževalnega sistema novim razmeram in značilnostim družbe. Verjamemo, da bo e-okolje nagovorilo vse, ki se želijo učiti na sodoben in inovativen način, da jim bo ponujalo dinamično in prijetno uporabniško izkušnjo ter da jih bo prav ta prepričala v redno uporabo oz. v to, da bodo večkrat »preklopili na slovenščino«. ⁷

⁷ *Preklopi na slovenščino* je slogan Slovenščine na dlani.

Literatura

- Sandi MAJNINGER, 2018: Priprava učnega e-okolja – programerski vidik. *Slovenščina na dlani 1*. Ur. Natalija Ulčnik. Maribor: Univerzitetna založba Univerze v Mariboru. 73–77.
- Slovenščina na dlani 1*. Ur. N. Ulčnik. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2018. Dostop 4. 11. 2020 na <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/341>.
- Slovenščina na dlani 2*. Ur. N. Ulčnik. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2019. Dostop 4. 11. 2020 na <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/447>.
- Darinka VERDONIK, 2019: Idejna zasnova e-okolja Slovenščina na dlani. *Slovenščina na dlani 2*. Ur. N. Ulčnik. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 3–7. Dostop 4. 11. 2020 na <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/447>.
- Darinka VERDONIK, Simona MAJHENIČ, Špela ANTLOGA, Sandi MAJNINGER, Marko FERME, Kaja DOBROVOLJC, Simona PULKO, Mira KRAJNC IVIČ, Natalija ULČNIK, 2020: Uporaba jezikovnotehnoloških virov in postopkov pri razvoju učnega e-okolja *Slovenščina na dlani. Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika*. Zbornik konference, 24.–25. september 2020, Ljubljana. Dostop 4. 11. 2020 na http://nl.ijs.si/jtdh20/pdf/JT-DH_2020_Proceedings.pdf.
- Darinka VERDONIK, Sandi MAJNINGER, Marko FERME, Špela ANTLOGA, Mira KRAJNC IVIČ, Natalija ULČNIK, 2020: 2.1.2 *Specifikacije zahtev za e-učno okolje. Vsebinsko poročilo projekta Slovenščina na dlani*. Maribor: Univerza v Mariboru.

